

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Sjøfartsdirektoratets merknader til ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring forslag til ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet med høringsfrist 30. august 2024.

Sjøfartsdirektoratet sitt samfunnsoppdrag er å jobbe for at skip skal holde høy sikkerhet, og for at miljøpåvirkning fra skip skal begrenses gjennom regelverksutvikling, tilsyn og forebyggende arbeid. Vi har gått gjennom høringsforslaget i lys av dette, og knyttet noen kommentarer til høringsforslaget nedenfor.

Sjøfartsdirektoratet er positiv til havforvaltningstiltak som kan bidra til en effektiv forvaltning av det marine miljø. Vi mener at en ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet (i den økonomiske sonen) kan være et viktig bidrag i den forbindelse, og at forslaget er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet.

I høringsnotatet nevnes skipsfarten som en av næringene det kan være aktuelt å legge restriksjoner på i de marine verneområdene som eventuelt opprettes etter den nye loven. Vi kan ikke se at det foretatt en gjennomgang av det eksisterende miljøregelverket som gjelder for skipsfarten innenfor vårt forvaltningsområde. Skipsfarten er allerede underlagt omfattende miljøreguleringer, herunder regler om forvaltningssanksjoner, særlig gjennom skipssikkerhetsloven og miljøsikkerhetsforskriften. Det nevnte regelverket gjennomfører også blant annet the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL) og Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/35/EF av 7. september 2005 om forurensning fra skip og introdusering av sanksjoner for overtredelser.

Dersom det er behov for strengere regulering av skipsfarten i de nye marine verneområdene i norsk økonomisk sone har IMO har utviklet flere arealbaserte verktøy som kan benyttes i områder med behov for ytterligere beskyttelse fra miljøpåvirkning fra skipsfarten. Det kan for eksempel opprettes «Special Areas» og SOX Emission Control Areas (SECAS) i tråd med reglene om dette i MARPOL. Et «Special Area» medfører at en part til MARPOL kan innføre strengere regler for et område for å beskytte miljøet, enn det som gjelder ellers for havområdene etter de generelle IMO-reglene.

På bakgrunn av skipsfartens særstilling i internasjonal rett, og Norges folkerettslige forpliktelser i den forbindelse, kan det videre vurderes om skipsfarten og skipssikkerhetsloven bør gis en lignende bestemmelse som fiskeriene og havressursloven er gitt i forslag til ny lov i § 7 hvor det følger at «Høsting og annen utnytting av viltlevende marine ressurser reguleres etter havressurslova innenfor rammene av verneforskriften. Marine områder der beskyttelsen kun består av nærmere bestemte regler om utøving av fiske, fastsettes etter havressurslova.»

Et nytt ledd i § 7 i den nye loven som omhandler forholdet til skipsfarten, kan for eksempel lyde som følger «Miljøpåvirkning fra skipsfarten reguleres av skipssikkerhetsloven innenfor rammene av verneforskriften.»

Sjøfartsdirektoratet mener at det i den videre prosessen med å lage ny lov er viktig å få frem og drøfte gjeldende reguleringer for miljøpåvirkning fra skipsfarten i høringsnotatet, og da spesielt under tema som tas opp under kapittel 3 om gjeldende rett, kapittel 4 om de internasjonale rammene som for skipsfarten, og kapittel 7.4 om forholdet mellom forslag til ny lov og eksisterende regelverk. Uten en slik gjennomgang fremstår det etter vår vurdering uklart hvilken reguleringskompetanse ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet skal ha overfor skipsfarten i de eventuelle marine verneområdene som opprettes i norsk økonomisk sone etter den nye loven.

Med hilsen

Alf Tore Sørheim
Fung. sjøfartsdirektør

Linda Bruås
avdelingsdirektør